

EL FENOMEN DE LES ONG

Les ONG (organitzacions no governamentals) és un fenomen que, en aquests darrers anys, s'ha universalitzat, s'ha magnificat i, en alguns aspectes, s'ha deteriorat.

La globalització de l'economia o, si voleu, la implantació dels sistema econòmic neoliberal ha fet esclatar la precària realitat socioeconòmica que vivien molts països pobres de feia anys. Empobrits per la colonització i la consegüent explotació de les seves matèries primes i la mà d'obra barata van arribar a l'estadi més pregon de la misèria. Van obtenir la independència de la metròpoli quan ja estaven espoliats. Van començar a dependre de l'ajuda exterior; i aquesta els venia en forma de préstecs amb alts interessos i, sovint, amb l'obligació de comprar als creditors (moltes vegades armament). Aquest armament ha servit per sostenir guerres fraticides i sagnants, que han acabat de sumir els països en el caos i la misèria, tant social i política com econòmica. Per altra part, el deute extern ha anat augmentat fins a límits insostenibles. I misèria crida misèria: malalties, sequeres, catàstrofes... tot ha contribuït a empobrir, encara més, els països pobres.

I això, que passa en els anomenats països del Tercer Món, i que ha creat una línia entre l'opulència i la misèria, en la línia nord-sud també s'ha produït, encara que d'una manera

diferent, als països rics. Dins d'aquests països hi ha persones que viuen dins d'una relativa comoditat i desenvolupament. I altres persones -cada dia més- que ultrapassen els límits de la misèria. A les nostres ciutats hom pot comprovar que hi ha quantitats immenses de marginats, tant gent del país com immigrants, que viuen per sota dels límits del que es pot anomenar vida digna.

És en aquest context que neix la mala consciència davant d'aquesta situació, que divideix el món en una minoria de rics i una majoria de pobres.

Ja fa uns quants anys que va néixer la campanya del 0'7% que anava encaminada a conscienciar els països rics perquè destinessin el 0'7% del seu producte interior brut a ajudar els països pobres. Va costar molt que aquesta campanya quallés. I a més sovint, les ajudes que s'enviaven via oficial no arribaven al seu destí o es destinaven simplement a pagar el quantiosos interessos del deute extern. Va costar anys fer entendre a molts països que donar un 0'7% del seu producte interior brut per al Tercer Món era de justícia.

I, a la vista de com funcionava aquesta ajuda (malament), la gent del carrer va

començar a organitzar-se. Van sorgir les ONG. Al darrer d'algunes hi havia institucions fortes, amb experiència i capacitat de convocatòria, com els Jesuïtes o Càrites (parlo de casa nostra). Algunes d'aquestes institucions ja feia anys que funcionaven, com és el cas d'Amnistia Internacional. Els professionals també es van organitzar: es van crear Metges Sense Fronteres, Metges del Món...

Paral·lelament també es van crear organismes d'aquest tipus a nivells més populars. Els conflictes en el món anaven augmentant i, consegüentment, les necessitats. La idea de solidaritat s'anava estenent, cada dia més, entre capes més amples de la població. I els organismes públics es veien cada vegada més empesos a donar resposta a aquesta pressió popular. Ajuntaments i altres organismes públics van finançar projectes destinats a ser realitzats en països del Tercer Món.

Amb tot això arribem al boom de les ONG. Milers i milers de persones comencen a moure's i organitzar-se per fer arribar ajudes concretes a molts països. Algunes, amb resultats molt espectaculars, comptabilitzats en llargs informes.

Però al moment d'arribar al boom de les ONG, també comencen a plantejar-se els primers qüestionaments a la seva actuació. Sense amagar que s'ha fet grans passos endavant i que la consciència social ha augmentat, hom es pregunta si això no és res més que un pegat que pretén tapar les nafres del nostre sistema socioeconòmic. Cada vegada es veu més clar que la solució del problema no resideix en l'ajuda que puguem donar, sinó en el mateix sistema que proporciona aquesta ajuda (el sistema que

ha creat el problema és el sistema que ha de solucionar-lo, o directament o indirectament).

Es tracta de saber si tots plegats (parlo sobretot als qui ens diem solidaris) estem disposats a compartir la riquesa mundial i abstenir-nos dels resultats d'alguns avenços per preservar l'equilibri ecològic.

Ens hem acostumat a viure d'una manera concreta, amb unes comoditats concretes. I no sé si realment estem gaire disposats a renunciar-hi. Per altra part, poder disfrutar de les comoditats del món desenvolupat depèn del treball i el guany que produeix el fet de poder treballar. Això es torna cada dia més conflictiu, cosa que va ampliant els nivells de pobresa al món desenvolupat.

Estem davant d'una situació que es preveu insostenible. Tot això farà crisi? Com serà aquesta crisi? Es veu propera?

Són preguntes que surten, i que els entesos hauran d'anar responent.

Quim Pla.